

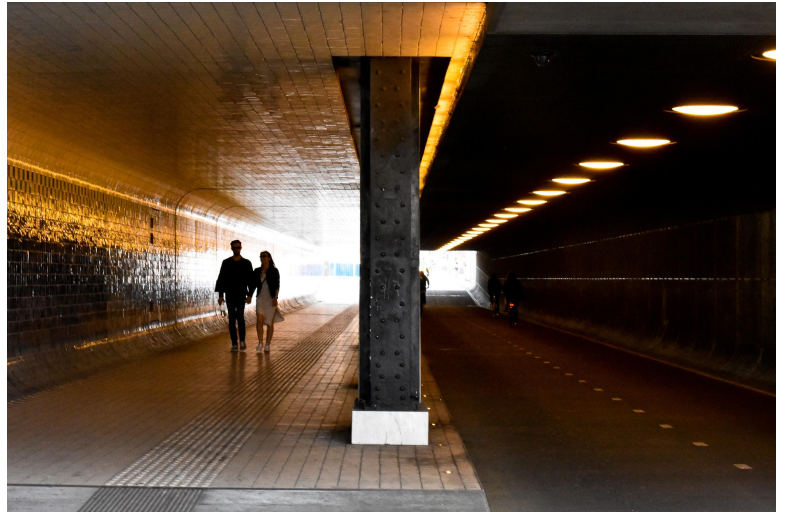
Isolatie: eerst verlangen nu werkelijkheid

Bella Arlman, 17 jaar

Op dit moment bevinden we ons in een situatie die we verre van normaal kunnen noemen. Terwijl we bijna opgesloten zitten, als gevangenen in ons eigen huis, en de ooit zo bruisende straten van Amsterdam zo verlaten zijn als het maar kan, leek het mij een uitgelezen kans om een fotoreportage te maken van Amsterdam onder lockdown. Ik probeer mijn foto's te vergelijken met het werk van kunstenaars uit de romantische stijl, meer in het bijzonder het escapisme. Juist nu het niet kan, willen we immers graag ontsnappen. Aan wat eigenlijk?

De bedoeling was om een reportage te maken waarbij ik probeerde Amsterdam weer te geven tijdens een pandemie. Dit resulteerde in een groot aantal foto's die eenzaamheid en isolatie uitstralen.

Het escapisme van weleer uitte zich in een vorm van sociale terugtrekking. Een verlangen naar een stukje rust, stilstand en verveling. Sociale terugtrekking is wel het laatste waar de meeste mensen op dit moment naar verlangen, maar qua beeld blijken er veel overeenkomsten. Zowel mijn foto's als de kunstwerken uit het escapisme stralen verlatenheid en eenzaamheid uit. Verschillen zijn er ook, denk ik. Net als in de romantiek zouden wij op dit moment willen ontsnappen uit de werkelijkheid, maar dit zouden de meeste mensen juist willen doen door sociale verbanden aan te gaan en niet door alleen in een landschap te wandelen. In het escapisme wil men ontsnappen aan de werkelijkheid door voornamelijk acties te ondernemen waar weinig sociale verbanden bij betrokken zijn, terwijl wij zouden willen ontsnappen aan de werkelijkheid van sociale onthouding, maar dat kan niet door onze beperkingen. De beelden, vanuit heel andere behoeften ontstaan, hebben daardoor veel weg van elkaar. Zo zijn we beland in een werkelijkheid die veel weg heeft van het escapisme. Wat in de romantiek dus juist 'ontsnappen' betekende, voelt voor ons als 'gevangen'.

Een duidelijk voorbeeld van 19e eeuwse escapisme in de kunst, is de schilderkunst van Joseph Mallord William Turner. De nostalgische en escapistische verlangens die romantici vroeger hadden werden geuit in schilderijen van landschappen. Op dit moment lenen ook de steden over de hele wereld zich echter heel goed om ditzelfde desolate beeld te creëren. Romantische kunstenaars zouden in hun tijd waarschijnlijk allemaal de straat op gegaan zijn met hun schildersezels om deze periode vast te leggen.

Joseph Mallord William Turner –
The Lauerzersee with the Mythen

Een ander kenmerk van Turner's werk is dat hij zijn persoonlijke beleving schildert. Hij beeldde bijvoorbeeld veel plekken uit waar hij naartoe was gereisd en zo ook de ervaring die hij daar op had gedaan. Deze aanpak heb ik toegepast tijdens het maken van mijn foto's. Ik probeer met mijn fotoserie mijn subjectieve ervaring van Amsterdam vast te leggen. Dit is de manier waarop ik Amsterdam, waar geen bar open is en restaurants alleen afhaaleten verkopen, op dit moment ervaar.

Maar het escapisme leeft ook voort onder nieuwe generaties. Hieronder is het werk afgebeeld van Hiroshi Sugimoto. Hiroshi speelt bij zijn serie 'Theaters' een film af in een donker theater, maar door een hele lange sluitertijd in te stellen is de film slechts een stralend wit vlak geworden. Wat zo interessant is, is dat het lijkt alsof er nooit een film op beeld heeft gestaan en het enkel een wit doek is,

Hiroshi Sugimoto - Theaters

maar de foto bevat eigenlijk een hele film. Door de lange sluitertijd is de film dus als het ware ontsnapt aan de werkelijkheid. Op deze manier zouden we zijn werk als escapistisch kunnen opvatten. Hiroshi maakt gebruik van een heel lange sluitertijd. Ik heb juist gekozen om dit niet te doen omdat beweging in een foto naar mijn idee een soort gevoel van actie oproept, dat er iets ondernomen wordt, terwijl ik juist de rust wil weergeven en wil laten zien dat alles op dit moment stil staat.

We proberen allebei een vorm van verlatenheid uit te stralen in onze foto's. Inhoudelijk hebben onze foto's dus veel met elkaar gemeen.

Ik wil met mijn foto's de nadruk leggen op de verlatenheid van de gehele foto, maar ook op het lichtpuntje in de foto. Namelijk dat mensen uit hetzelfde huishouden in deze rare tijden juist veel bij elkaar moeten/mogen blijven en elkaar kunnen steunen. De wereld lijkt op dit moment zoveel op de droomwereld van de escapisten van vroeger, maar dit is niet onze droomwereld.

Mensen hebben behoefte aan sociaal contact en niet alleen via facetime of social media. We willen knuffels krijgen van onze dierbaren. Laatst nog had ik voor de verjaardag van mijn opa een filmpje gemaakt waarin al zijn vrienden hem een fijne verjaardag wensen. Na afloop begon hij me te omhelzen en wilde hij me bijna een kus geven, maar in het proces bedacht hij zich gelukkig. Dit laat weer zien hoe erg ons verlangen naar huidhonger is op dit moment. En daarom moeten we zo ver mogelijk bij onze niet-huisgenoten uit de buurt blijven en zo dicht mogelijk bij onze huisgenoten blijven. Want dan is Amsterdam hopelijk snel weer de bruisende stad die we gewend zijn.

